

Universitätsbibliothek Paderborn

Anthologia Sacra

Ex Probatissimis Vtrivsqve Linguæ patribus collecta, atque Octastichis
versibus comprehensa

Billy, Jacques de

Parisiis, M.D.LXXV.

Reverendissimo Atqve Illvstrissimo Cardinali D. Nicolao Peleu[a]eo S.
Romanæ Ecclesiæ Card. Archiepiscopo Senonensi Galliarum & Germaniæ
Primatti Iacobus Billius S. Michaelis in Eremo Cœnobiarcha. S. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50828](#)

REVERENDIS-
SIMO ATQVE IL-
LVSTRISSIMO CARDI-
nali D. Nicolao Peleuęo S. Ro-
manæ Ecclesiæ Card. Archi-
episcopo Senonensi Gallia-
rum & Germaniæ Primiati Ia-
cobus Billius S. Michaelis in
Eremo Cœnobiarca.

S. P. D.

Colligi' Societatis Iesu Lectoribus
Vm sacra illa Tetradecasti-
cha, quæ ante aliquot an-
nos gallico sermone condi-
deram, in lucem tâde emi-
ssem, atque id argumenti genus non-
ā ij

E P I S T O L A .

nullis hominibus , quorū mihi & vi-
tæ integritas comperita est , & explora-
ta doctrina , magnopere probari compe-
rissim , eadem rursus ut latina ficerem ,
duæ me causæ potissimum impulerunt .
Nam & eorum habendam esse ratio-
nem existimabam , quibus latina quam
nostrata notiora , vel certè gratiiora
sunt : & ius consulendum , quibus alio-
qui nō vacabat loca ea , que in Scholiis
proferebantur , apud Authores ipsos
exquirere , atque ad usum suum accom-
modare . Quanquam non dubito , quin
hic labor noster in multorum reprehē-
sionem incursum sit . Sunt enim qui-
dam hoc ingenio prædicti , ut nihil præ-
ter se suaque plerumque etiam sine ri-
ua i , admirantur . Sunt rursus plurimi
ita cacheateli , ut quicquid ad morum
pietatisque cultum , quicquid ad pere-
grinantis animæ cōsolationem spectat ,
penitus aspernentur ac fastidiani . Sunt
denique nō pauci , qui suavia quā gra-

E P I S T O L A.

uia, vana quam sana, phalerata quam
ad animorum utilitatem ac salutem
comparata malint. Quorū omnium iu-
diciū adeo nihil moror, vt eos etiam,
quòd ita affecti sint, miseros planè du-
cā. Quid enim miserius fingi atque ex-
cogitari possit, quam aut Narcissi mo-
re se deperire, aut ea repudiare, quib⁹
animus ad immortalitatem alitur, aut
verborū folia solidis ac salubribus re-
bus anteferre? At verò piorū virorum
cessuræ tum hæc, tū omnia mea, libēti-
simè semper submiserō, quippe qui nō tā
sermonis elegātiā spectāndā censeant
(cuius inopiam eò æquiore animo fero,
quòd Paulus in sermone regnum Dei
situm esse neget) quam res ipsas ac sen-
tentias: quas si graues plerasque in hoc
libello ac frugiferas esse dicam, minimè
verendum mihi erit, ne me cuculli ritu
canere videar, cùm earū non authorem
me profitear, sed tātummodo collecto-
rem. Illud quidem certè diuinarum li-

ā ij

E P I S T O L A.

terarum studiosis non ingratum fore
confido; quod hic, si unum aut alterum
locum exceperis, nihil ex turbidis pro-
fanorum librorum lacunis, nihil ex ci-
sternis dissipatis, sed omnia ex limpidis
fimo diuinitus inspiratae scripturæ son-
te, sanctorumque Patru fluetis hausi: ac
plus quam centum argumenta, quorum
singula, si ea diffundere animus fuisset,
inuistum penè volumen excrescere po-
tuissent, totidem Octastichis complexus
sum, ac tanquā alueis quibusdā inclusi.
Quin hoc quoque nomine apud eos, qui
in verbo Dei nō modò famis leuationē
quærūt, sed etiā lautiūs epulari, atque,
ut Davidis verbo utar, κατατρυ-
φεγ, hoc est, ut præclarè Origenes expo-
nit, in mysticis scripturæ sensibus inda-
gandis summa cum animi voluptate
versari cupiūt, gratiam mihi initurus
videor, quod ad formādos instruēdos
que mores, ac reficiendos animos, mul-
ta ex sacris historiis ἀπό τῆς οὐ-

E P I S T O L A.

χεὶρ id est, ab eo sensu, quem literale
vulgo appellant, ad interiorē ac subli-
miorem traxi. Quod quidem, modò nō
violenter, atque, ut Gregorij Theolo-
gi vocabulum usurpem, ὄντος εξ-
τικῶς, fiat, plurimum iucunditatis
habere non immerito scribit Augusti. Epi. II9
nus. Cur enim, inquit, magis mouet &
accendunt amorem quae sunt Allegori-
cè dicta? Credo quòd ipse animæ mot⁹,
quandiu rebus adhuc terrenis implica-
tur, pigrius inflammatur: si verò feratur
ad similitudines corporales, & inde
feratur ad spiritualia, quæ illis simili-
tudinibus figurātur, ipso quasi transiū
vegetatur, & tanquam in facula ignis
agitatus, accenditur, & ardentiore di-
lectione rapitur ad requiem & quietē.
Disponenti autem mihi cuinam potissi-
mūm hoc Opusculum nuncuparem, tu
statim occurristi, quē sine ingrati animi
nota præterire nullo modo possem. Nā
cū Ludouicus Bar⁹, qui Subdatarij mu-
ñ a iiiij

E P I S T O L A.

nus summa cū laude istic administrat,
quemq; ego virtutis ipsius merito plu-
rimi facio, crebrò mihi per literas signi-
ficasset, quanum tu mea causa, & cu-
peres, & iam etiam nonnullis in rebus
præstitisses, quāmque honorificos sæpe
de me sermones habuisses, idque nullis
meis officiis prouocatus, committendū
nō putaui, vt cū singularem tuā erga
me benevolentia expertus essem, tu cō-
trā me ingratitudinis suspectum habere
meritò posses. Itaq; vt tuā erga me be-
nevolentia monimentū, ac meā vicis-
sim erga te obseruatiæ pignus aliquod
extaret, hūc libellū sub illustrissimi tui
nominis auspiciis in publicū edo. Quem
tu, si non ipsius pretio ac dignitate, sed
offerētis volūtate, ac propessimo erga
te studio metiri in animum induxeris,
quin tibi gratus futurus sit, nullo pacto
dubito, atque vt sit, te etiam atque etiā
supplex rogo. Ex Vincentiano cœnobio
4. Iduum Iuniarum 1575.